

Legal Horizons

Journal homepage: <https://legalhorizons.com.ua/en>

Legal Horizons, 14(2), 9-15

UDC 343.233

DOI: 10.21272/legalhorizons.2021.i14.p9

The Threat of Penetration of Corrupt Connections of Organised Crime to the Authorities and Management: Current Realities in Ukraine

Tetiana M. Mishchenko*

Sumy Scientific Research Forensic Center of the MIA of Ukraine
40007, 8 Promyslova Str., Sumy, Ukraine

Article's History:

Submitted: 28.02.2021

Revised: 11.04.2021

Accepted: 22.05.2021

Abstract

The transformational changes taking place in the world do not leave out any sphere of society. National, internal, economic, and environmental security are becoming increasingly important as the level of threats to these types of security is constantly growing. Security is becoming one of the target vectors in the context of escalation and tension of the military-armed conflict in a considerably large area of Ukraine. One of the factors that is growing substantially is organised crime, which takes various forms and manifestations, increasing its influence through corrupt connections in government and administration. The study considered the understanding of the organised crime as a concept in the context of innovations in the criminal legislation of Ukraine, substantiated its connection with corruption, dangerous aspects of its penetration into government and administration, considered the main areas and methods used by organised crime to penetrate government and administration through corrupt connections. The author provided and analysed the statistics on the level of growth and penetration of corrupt connections of organised crime to the authorities and management. The study emphasised the need to update Ukrainian legislation on organised crime and adopt an appropriate Strategy. Furthermore, it was proposed to review the current system of authorised bodies, both specially created and those involved in combatting organised crime, as statistics indicate the low efficiency of individual bodies in this area. The author also stressed the need to strengthen coordination between law enforcement, security, and anti-corruption authorities in combatting organised crime with corrupt connections

Keywords: national security, anti-corruption, law enforcement agencies, Strategy for Combatting Organised Crime, Strategy for Sustainable Development of Ukraine

Suggested Citation:

Mishchenko, T.M. (2021). The threat of penetration of corrupt connections of organised crime to the authorities and management: Current realities in Ukraine. *Legal Horizons*, 14(2), 9-15.

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

*Corresponding author

Загроза проникнення корумпованих зв'язків організованої злочинності до органів влади та управління: сучасні реалії в Україні

Тетяна Михайлівна Міщенко

Сумський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
40007, вул. Промислова, 8, м. Суми, Україна

Анотація

Трансформаційні зміни, які відбуваються у світі, не оминають жодну сферу життєдіяльності суспільства. Національна, внутрішньодержавна, економічна та екологічна безпека стають усе більш актуальними, оскільки рівень загроз цим видам безпеки постійно зростає. Безпека стає одним із цільових векторів забезпечення в умовах загострення та напруги військово-збройного конфлікту на значній території України. Одним із факторів, який суттєво зростає є організована злочинність, яка набуває різних форм і проявів, посилюючи свій вплив за допомогою корумпованих зв'язків в органах влади та управління. У статті розглянуто розуміння поняття організованої злочинності в контексті нововведень у кримінальному законодавстві України, обґрунтовано її зв'язок з корупцією, небезпечні аспекти її проникнення до органів влади й управління, розглянуто основні напрями та методи, які використовує організована злочинність для проникнення до органів влади та управління через корумповані зв'язки. Наведені та проаналізовані статистичні дані, що свідчать про рівень зростання та проникнення корумпованих зв'язків організованої злочинності до органів влади та управління. У статті наголошено на необхідності оновлення українського законодавства у сфері боротьби з організованою злочинністю та прийнятті відповідної Стратегії. Крім того, запропоновано переглянути сучасну систему органів уповноважених, спеціально створених і тих, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, оскільки статистичні дані свідчать про низьку ефективність діяльності окремих органів у цьому напрямі. Також наголошено на необхідності посилити координаційні заходи між правоохоронними органами, органами безпеки та антикорупційними органами держави у напрямі боротьби з організованою злочинністю з корумпованими зв'язками

Ключові слова: національна безпека, протидія корупції, правоохоронні органи, Стратегія боротьби з організованою злочинністю, Стратегія сталого розвитку України

Постановка проблеми

В умовах поглибленої інтеграції України у світову спільноту, неминучою стає розробка принципово нової світоглядної парадигми, яка відповідає загальним світовим тенденціям сталого розвитку держави та суспільства. На виконання міжнародних зобов'язань направлена розробка та впровадження в Україні Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року¹ та Антикорупційної Стратегії на 2021–2025 роки, одним із ключових векторів якої вбачається вектор безпеки нашої держави в усіх сферах, що направлений на забезпечення безпеки самої держави, бізнесу та громадян, захищеності інвестицій та приватної власності, забезпечення миру і захисту кордонів, чесного та неупередженого правосуддя, невідкладне проведення очищення влади на всіх рівнях і забезпечення впровадження ефективних механізмів протидії корупції. Статистичні дані, наведені Офісом Генерального прокурора України за останні 5 років свідчать про стрімке зростання організованої злочинності з корумпованими зв'язками в органах влади та управління.

Такий стан пояснюється довготривалою окупацією значної території України, військово-збройного конфлікту проти нашої держави, що створює суттєву загрозу національній, територіальній безпеці та створює ще більш сприятливе середовище для проникнення злочинних організацій на територію України.

Крім того, за останні роки в Україні традиційно не змінюється Індекс сприйняття корупції. Лише у 2020 році із 100 можливих балів, Україна отримала 33, зайнявши 117 місце зі 180 країн у списку Corruption Perceptions Index – CPI, на рівні з такими країнами як Єгипет, Непал, Замбія та деякі інші [1]. Такий сприятливий клімат для організованої злочинності з корумпованими зв'язками посилює практичну та науково-теоретичну потребу змістовного дослідження проблематики запобігання цим антисуспільним явищам.

На сучасному етапі влиття України в потік міжнародних політико-правових, економічних відносин, з достатнім рівнем зростання обігу ресурсів і капіталу, створює підвищений інтерес організованої

¹Указ Президента України № 722/2019 «Про цілі сталого розвитку України до 2030 року» від 30 червня 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 14.04.2021).

злочинності до влиття в ці процеси, використовуючи корумповані зв'язки в органах влади та управління. В умовах правової реформи, роботи над проектом Кримінального Кодексу України, розробки Стратегії сталого розвитку України, особливої актуальності як практичної, так і науково-теоретичної набуває проблематика боротьби з організованою злочинністю, зокрема й особливо небезпечну її форму – з корумпованими зв'язками в органах влади та управління, рівень якої щорічно зростає. В умовах посилення заходів забезпечення національної безпеки на всіх її рівнях і в усіх сферах важливим залишається такий її напрям як боротьба з організованою злочинністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Окремі аспекти боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками досліджувалися такими вченими: Н.Є. Міняйло [2], О.Ю. Шостко [3], О.З. Жовнір [4], Г. Шнайдер [5], В.В. Ремський [6], Л.А. Філяніна [7] та ін. Проте, на сьогодні й досі проблема організованої злочинності з корумпованими зв'язками знаходиться на вкрай низькому науково-теоретичному рівні її дослідження, а в умовах розробки нового кримінального закону посилює актуальність і необхідність науково-теоретичного поглиблення дослідження як понятійного апарату з цієї проблематики, так і розробки пропозицій щодо удосконалення системи боротьби з вказаними явищами.

Мета статті

Метою цього дослідження є обґрунтування проблем зростання рівня організованої злочинності з корумпованими зв'язками в органах влади та управління, пошук шляхів їх подолання та внесення наукових пропозицій щодо боротьби з цією проблемою.

Виклад основного матеріалу

Корупція та організована злочинність є складними суспільними феноменами, існування яких властиве навіть для економічно розвинутих, демократичних держав, незалежно від їх форми правління, системи права. Однак, відмінним показником цих протиправних явищ є заходи та форми боротьби з ними. Як показує практика, найбільше вони вражають держави, що розвиваються або держави, що перебувають в умовах кризових економічних ситуацій чи в період реформ. Зараз Україна знаходиться в становищі постійних суспільних і реформаційних трансформацій, зумовлених міжнародними зобов'язаннями та підписанням Угоди про асоціацію України з ЄС.

У зв'язку з нововведеними запровадженими

змiнами у чинному кримiнальному законодавствi, пiд органiзованою злочиннiстю наразi розумiється сукупнiсть «кримiнальних правопорушень», що вчиняються у зв'язку зi створенням i дiяльнiстю органiзованих злочинних угруповань, види та ознаки яких встановленi Кримiнальним кодексом України¹.

Найбiльшого занепокоєння викликає рiвень проникнення корумпованих зв'язкiв до органiв влади та управлiння. Така ситуацiя загрожує тим, що матерiальнi цiнностi та кошти, якi здобутi у великих розмiрах у результатi дiяльнiстю органiзованої злочинностi, спрямованi на реалiзацiю таких цiлей, як-от: досягнення влади, її захоплення заради групових iнтересiв, що становить небезпеку для життєдiяльностi суспiльства, що є першочерговою стратегiчною метою самої органiзованої злочинностi, тобто боротьба за реальну владу, оволодiння всiма цiнностями, створеними досягненнями суспiльства.

Так, зокрема вiдповiдно до Звiтностi Офiсу Генерального прокурора України² уже станом на кiтень 2021 року виявлено 229 злочинних органiзацiй щодо яких розслiдувано кримiнальнi провадження, з них 29 з корумпованими зв'язками, 18 з яких в органах влади та управлiння, тобто це 62 %. Порiвняно з минулим роком ця цифра збiльшилась на 13 % – усього в 2020 році виявлено 377 злочинних органiзацiй, з них з корумпованими зв'язками 33, 16 з яких в органах влади та управлiння, тобто це 48 %. Загальнi тенденцiї до збiльшення корумпованих зв'язкiв злочинних органiзацiй в органах влади та управлiння за останнi 5 рокiв можна прослiдувати на рисунку 1.

Науковцi по-рiзному характеризують зв'язок корупцiї та органiзованої злочинностi, однi називають корупцiю «складовим елементом органiзованої злочинностi» [8, с. 118] чи «невiд'ємну частину iнфраструктури органiзованої злочинностi» [9, с. 340], або навиць «обов'язковим елементом органiзованої злочинностi» [10], або називають корупцiю складовою органiзованої злочинної дiяльностi, а корупцiйнiсть як ознака є характерною особливiстю органiзованої злочинностi, нарiвнi з такою ознакою як корисливiсть [11]. Дуже ґрунтовно корумпованi зв'язки органiзованої злочинностi в органах влади та управлiння охарактеризував О.Ю. Бусол [12], зазначаючи, що проникнення органiзованої злочинностi до владних та управлiнських структур обумовлено потребою вiдстоювання своїх iнтересiв, забезпечення сприятливих умов для протиправної дiяльностi та уникнення вiдповiдальностi. Корупцiя при цьому зацiкавлена у розширеннi можливостей органiзованих злочинних формувань. Взаємозалежний зв'язок мiж органiзованою злочиннiстю та

¹Закон України № 3341-XII «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30 червня 1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text> (дата звернення: 21.04.2021).

²Звітність Офісу Генерального Прокурора України Про результати боротьби з організованими групами та злочинними організаціями. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stat_n_st?dir_id=114371&libid=100820&c=edit&c=fo (дата звернення: 18.04.2021).

корумпованим посадовцем – це оптимальне рішення для досягнення злочинного результату й забезпечення існування та функціонування організованої злочинності з корумпованими зв'язками [12, с. 125].

Встановлення корумпованих зв'язків на всіх рівнях влади та управління, організована злочинність здійснює з метою здобуття необхідної інформації, прикриття злочинної діяльності, забезпечення консультативної допомоги фахівцями в необхідних галузях. Водночас злочинні угруповання діють за такими напрямками:

– проведення своїх представників у депутати, представницькі органи та органи виконавчої влади;

– встановлення прямих або опосередкованих контактів з політичними партіями, формування політичних партій, які будуть перебувати під таємним (для громадськості) контролем організованої злочинності, для захисту їх економічних інтересів на всіх рівнях держави;

– залякування та дискредитація політиків, які займають жорстку позицію щодо економічних інтересів організованої злочинності або виступають за активну боротьбу з нею;

– дестабілізація соціально-політичної ситуації в окремих регіонах, де може складатися загрозна ситуація для інтересів злочинної організації ситуація тощо.

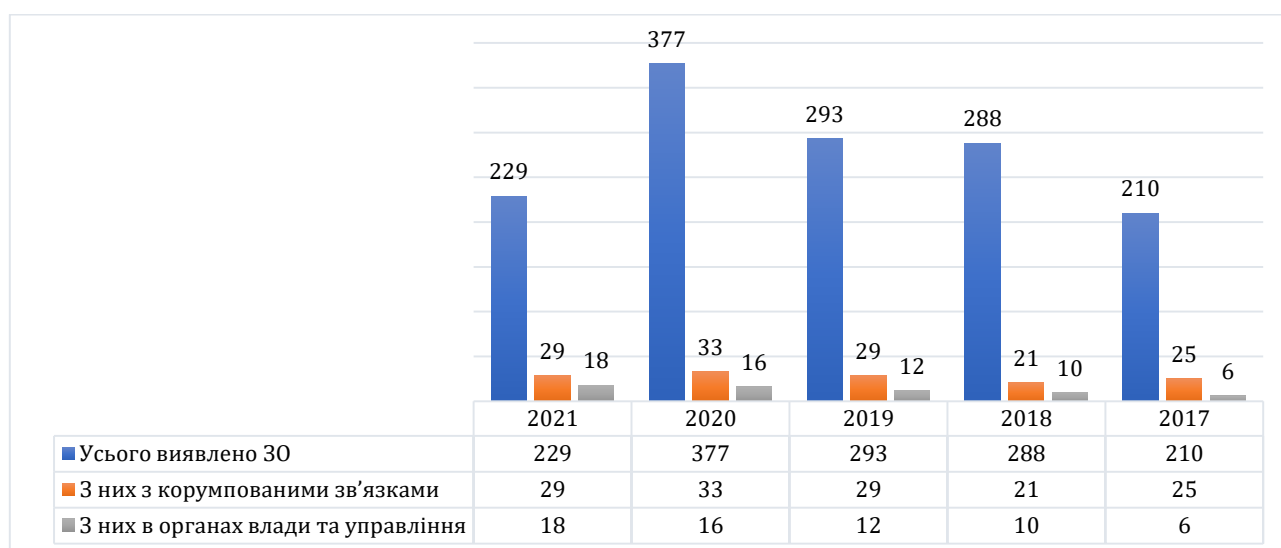

Рисунок 1. Стан організованої злочинності з корумпованими зв'язками в органах влади та управління за 2017–2021 роки

Джерело: розроблено автором на підставі статистичної звітності Офісу Генерального Прокурора України¹

Саме через це Україні надано від Transparency International Ukraine п'ять основних рекомендацій, як покращити стан протидії корупції: підвищення ефективності системи запобігання політичній корупції; запровадження відкритого та підзвітного процесу приватизації державного майна; формування незалежної та професійної судової влади; забезпечення незалежності та спроможності органів антикорупційної сфери; позбавлення СБУ та органів Національної поліції повноважень у боротьбі з економічною злочинністю. Варто наголосити на тому, що жодна з рекомендацій й досі повною мірою не виконана. Головний акцент у цих рекомендаціях зроблено на протидію політичній корупції. Найпершою рекомендацією було запровадити електронний реєстр звітів політичних партій. Однак, уже на цьому етапі Україна не виконала цю рекомендацію. Відсутність політичної волі для цього ще раз підтверджує факт наявності політичної корупції і проникнення організованої злочинності до органів

управління саме у такий спосіб. Ефективність державного контролю за фінансуванням політичних партій все ще має певні прогалини. Наприклад, негативним моментом є те, що аналіз фінансових звітів кандидатів/партій на місцевих виборах (подекуди навіть не оприлюднених та із відсутністю до них повного доступу НАЗК) покладено на територіальні виборчі комісії, які формуються з кандидатур від самих політпартій. Послаблює ефективність державного контролю і те, що звіти різних типів подаються в різні державні органи й у різний спосіб. А строки подання звітності партіями до НАЗК постійно подовжуються через продовжуваний карантин [13].

Наступним негативним фактором є відсутність або повний дисбаланс відповідальності за неподання виборчих звітів, чи за недостовірне звітування, штрафи у цьому випадку необґрунтовано низькі.

О.О. Кваша стверджує, що межі між корупційною та іншою діяльністю організованих злочинних структур вищого рівня практично не існує, що

¹Звітність Офісу Генерального Прокурора України Про результати боротьби з організованими групами та злочинними організаціями. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stat_n_st?dir_id=114371&libid=100820&c=edit&c=fo (дата звернення: 18.04.2021).

корупція якісно змінює організовану злочинність, дозволяє останній зміцнювати свої позиції в суспільстві й державі, політизує її. Широке розповсюдження корупції призводить до розвитку та вдосконалення організованої злочинності, а якісне і кількісне зростання останньої, зі свого боку, тягне за собою збільшення кількості корупційних проявів і підвищення небезпечності її характеру [14]. Адаптовані до сучасних суспільно-економічних умов організовані злочинні угруповання стають практично недосяжними для правоохоронних органів через встановлення корумпованих зв'язків як із представниками органів влади й управління, так і правоохоронних органів, що ускладнює, а іноді й унеможлиблює їх викриття.

Одним із найперших і найбільш ефективних засобів протидії організованій злочинності з корумпованими зв'язками є належний рівень державного фінансування боротьби з організованою злочинністю, з тим, щоб інформаційно-технічні засоби забезпечення боротьби з нею значно перевищували технічні можливості злочинних організацій, інакше досягти високих результатів буде просто неможливо, через те, що організована злочинна діяльність більш потужна у своїх засобах досягнення цілей.

Нормативно-правове забезпечення протидії організованій злочинності потребує його оновлення. Оскільки застаріла нормативно-правова база і відсутність змін у посиленні правового регулювання протидії організованій злочинності призводить до її зростання, до укріплення її корумпованих зв'язків, досягнення нею своїх злочинних цілей і фінансових збитків державі та національній безпеці України. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30 червня 1993 року¹, не відповідає сучасним реаліям боротьби з організованою злочинністю. Нагальною потребою для України є необхідність прийняття Стратегії боротьби з організованою злочинністю, метою якої є максимальний очікуваний результат дій уповноважених правоохоронних, антикорупційних органів та органів Служби безпеки України, діяльність яких спрямована на боротьбу з організованою злочинністю та корупцією, і захист національної безпеки України, реальною загрозою, якою на сьогодні є організована злочинність, що супроводжується корумпованими зв'язками.

Стратегію боротьби з організованою злочинністю О.М. Литвинов визначає як «систему обґрунтованих і офіційно прийнятих поглядів і уявлень, принципів і положень про шляхи, засоби і механізм захисту життєво важливих інтересів громадянина,

суспільства, держави, законних з точки зору права, від внутрішніх і зовнішніх загроз з боку злочинності» [15, с. 380].

Досягнення передбачених стратегією цілей має призвести до покращення криміногенної ситуації в державі у напрямі зменшення негативного впливу організованої злочинності та корупції на будь-яку сферу життя суспільства. Стратегічна мета боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками має стати, перш за все, результатом політичної волі держави та має прийматися на найвищому рівні держави, за участі самих органів, які приймають безпосередню участь у цій боротьбі, з урахуванням особливостей і структури правоохоронної системи України, міжнародних обов'язків України та співпраці з міжнародними інституціями у даній сфері, а також інших соціально-економічних, правових, політичних факторів і умов боротьби з цими явищами.

Більше того, реального реформування потребує система органів по боротьбі з організованою злочинністю. Повертаючись до наведеної вище статистичної звітності², із виявлених станом на квітень 2021 року 229 організованих злочинних груп і злочинних організацій, 197 з них виявлені органами Національної поліції України, органами безпеки – 8, органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства – 11, органами Державного бюро розслідувань – 13, Національним антикорупційним бюро – 0. Така ситуація доводить, що найбільшу ефективність з виявлення організованої злочинності мають органи Національної поліції України, хоча за своїм правовим статусом, відповідно до Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю»³ органи Національної поліції належать до групи органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю. А до спеціально створених для боротьби з організованою злочинністю належать Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю при Президенті України, спеціальні підрозділи по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України. Однак, статистичні показники та застарілі положення про діяльність цих органів ще раз підтверджують неефективність їх діяльності.

Практика державного управління у сфері боротьби з організованою злочинністю дозволяє визначити механізм протидії організованій злочинності, який має включати: 1) якісну нормативно-правову базу у сфері боротьби з організованою злочинністю; 2) створення концепції стратегії і тактики боротьби

¹Закон України № 3341-XII «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30 червня 1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text> (дата звернення: 21.04.2021).

²Звітність Офісу Генерального Прокурора України Про результати боротьби з організованими групами та злочинними організаціями. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stat_n_st?dir_id=114371&libid=100820&c=edit&c=fo (дата звернення: 18.04.2021).

³Закон України № 3341-XII «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

з організованою злочинністю; 3) мету, задачі, методи та засоби, методика, інструментарій здійснення протидії; 4) визначення державних органів, функціями яких є: по-перше, боротьба; по-друге, координація у сфері боротьби з організованою злочинністю [16, с. 2]. Тісний взаємозв'язок організованої злочинності та корупції дозволяє застосовувати такий механізм протидії боротьби з корупцією, і є ефективним засобом запобігання досягнення злочинної мети організованої злочинної діяльності.

Зараз усе частіше різні країни починають розробляти й упроваджувати особливі заходи запобігання організованій злочинності, які охоплюють різного роду програми, розроблені для впливу на громади, а також заходи, спрямовані на вдосконалення регуляторної політики держави. Більшість із цих стратегій охоплюються межами ситуаційного запобігання організованій злочинності, яке спрямоване на зменшення можливостей злочинців вчинити будь-які суспільно небезпечні дії шляхом зміни їх уявлень щодо перспектив бути покараними за злочини, а також роблячи злочини більш ризикованими, складнішими для вчинення і створюючи умови для зменшення винагород від їх вчинення. О.Ю. Шостко звертає увагу на те, що для ефективної протидії організованій злочинності однією з міжнародних рекомендацій є така: під час розробки стратегій антизлочинної політики, включаючи законодавство та інші заходи, держави мають враховувати структурні особливості злочинних організацій і способи їх діяльності. У зв'язку з цим варто наголосити, що в останні 10 років зарубіжними науковцями все частіше відзначається, що найбільш небезпечні злочинні угруповання не мають сталої, чітко визначеної організаційної будови. Вони досить часто швидко змінюють її так само, як і напрями та організаційні форми діяльності заради більш раціонального та оптимального досягнення визначеної мети – отримання прибутків і надприбутків. Тому звертається увага на таке: організація злочинної діяльності відбувається за допомогою мережі злочинців, яка має переваги перед традиційними організаційними структурами завдяки гнучкості, адаптивності, швидкості реагування [3, с. 249].

Варто також наголосити на тому, що процес протидії корупції та боротьби з організованою злочинністю з корумпованими зв'язками не може

відбуватися відокремлено. За останні роки Україна посилила заходи протидії корупції, але при цьому знизилася увага до боротьби з організованою злочинністю. Як результат, бачимо стрімке зростання рівня організованої злочинності. У цьому контексті варто звернути увагу на механізм координації між правоохоронними органами держави, органами безпеки, антикорупційними органами у питанні виявлення корумпованих зв'язків організованої злочинності.

Висновки

Отже, на підставі проведеного дослідження можемо зробити висновки про суттєвий рівень зростання корумпованих зв'язків організованої злочинності в органах влади та управління, що становить особливий загрозливий фактор для національної безпеки України. Суттєвий рівень зростання проникнення корумпованих зв'язків організованої злочинності до органів влади та управління становить особливий вид суспільної небезпеки, оскільки підриває авторитет державної влади та знижує ефективність діяльності самих органів влади та управління на користь суспільства.

Серед основоположних заходів боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корумпованими зв'язками, зокрема й в органах влади та управління є оновлення нормативно-правової бази, яка суттєво застаріла та не відповідає сучасним реаліям; оновлення системи державних органів уповноважених на боротьбу з організованою злочинністю та спеціально створених для цього органів, оскільки статистичні показники їх діяльності свідчать про низьку їх ефективність; налагодження системи координаційного зв'язку між правоохоронними, антикорупційними органами, органами безпеки у напрямі виявлення корумпованих зв'язків та боротьби з організованою злочинністю. У контексті прийняття стратегічно важливих нормативно-правових актів, Стратегії сталого розвитку, необхідно прийняти Стратегію боротьби з організованою злочинністю, як пріоритетного напрямку оновлення законодавства в зазначеній сфері. Перспективою подальших наукових розробок мають стати розробка ефективних напрямків і заходів боротьби з організованою злочинністю, які складуть основу Стратегії боротьби з вказаним явищем.

Список використаних джерел

- [1] Corruption Perceptions Index. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2020/index/nzl> (accessed date: 01.05.2021).
- [2] Міняйло Н.Є. Зарубіжний досвід запобігання організованій злочинності. *Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство*. 2013. Вип. 660. С. 144–149.
- [3] Шостко О.Ю. Організована злочинність в системі координат зарубіжного досвіду. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2014. № 1(2). С. 242–254.
- [4] Жовнір О. Проблеми правового забезпечення суспільства у протистоянні організованій злочинності та корупції. *Віче*. 2010. № 4. С. 5–7.
- [5] Шнайдер Г.Й. Криминология. Москва: Прогресс-Универс, 1994. 502 с.

- [6] Ремський В.В. Кримінологічна характеристика організованої злочинності та деякі питання щодо її запобігання. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2012. № 2. С. 214–221.
- [7] Філянкіна Л.А. Міжнародне співробітництво у боротьбі з організованою злочинністю. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 2. С. 417–425.
- [8] Аркуша Л.І. Корупція – елемент організованої злочинної діяльності. *Юридический Вестник*. 2000. № 2. С. 118–121.
- [9] Марич М.І. Чинники корупції та організованої злочинності в сучасному суспільстві. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 340–344.
- [10] Пічкуренко С.І. Співвідношення поняття «корупція» та «організована злочинність». URL: <http://pravoznavec.com.ua/period/article/5403/%D1#chapter> (дата звернення: 28.04.2021).
- [11] Ніколенко О.В. Корупція у правоохоронних органах як складова організованої злочинності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2013. Т. 2, № 5. С. 91–93.
- [12] Бусол О.Ю. Корупційна злочинність та організована корупційна злочинність: поняття та проблеми співвідношення. *Юридичний Вісник*. 2014. № 5. С. 121–126.
- [13] Індекс сприйняття корупції-2020. URL: <https://ti-ukraine.org/research/indeks-spryjnnyattya-koruptsiyi-2020/> (дата звернення: 05.05.2021).
- [14] Кваша О.О. Корупція та організована злочинність: обґрунтування взаємозв'язку. *Правова держава*. 2010. Вип. 21. С. 335–342.
- [15] Литвинов О.М. Стратегія протидії злочинності. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2013. № 1(1). С. 377–387.
- [16] Криштанович М.Ф. Державне управління діяльністю органів внутрішніх справ у боротьбі з організованою злочинністю як важлива умова забезпечення національної безпеки України. *Теорія та практика державного управління*. 2013. № 3(42). С. 350–357.

References

- [1] Corruption Perceptions Index. (2020). Retrieved from <https://www.transparency.org/en/cpi/2020/index/nzl>.
- [2] Minyaylo, N.E. (2013). Foreign experience of organized crime prevention. *Chernivtsi University Scientific Herald: Jurisprudence*, 660, 144-149.
- [3] Shostko, O.Y. (2014). Organized crime in the coordinate system of foreign experience. *Bulletin of the Association of Criminal Law of Ukraine*, 1(2), 242-254.
- [4] Zhovnir, O. (2010). Problems of legal support of society in combating organized crime and corruption. *Viche*, 4, 5-7.
- [5] Schneider, G.Y. (1994). *Criminology*. Moscow: Progress-Univers.
- [6] Remskyi, V.V. (2012). Criminological characteristics of organized crime and some questions about its prevention. *Fighting Organized Crime and Corruption (Theory and Practice)*, 2, 214-221.
- [7] Filyanina, L.A. (2012). International cooperation in the fight against organized crime. *Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 2, 417-425.
- [8] Arkusha, L.I. (2000). Corruption is an element of organized criminal activity. *Legal Bulletin*, 2, 118-121.
- [9] Marich, M. (2013). Factors of corruption and organized crime in modern society. *Chronicles of KUL*, 2, 340-344.
- [10] Pichkurenko, S.I. (2013). *The ratio of the concept of "corruption" and "organized crime"*. Retrieved from <http://pravoznavec.com.ua/period/article/5403/%D1#chapter>.
- [11] Nikolenko, O.V. (2013). Corruption in law enforcement bodies as a component of organized crime. *Scientific Herald of Kherson State University*, 2(5), 91-93.
- [12] Busol, O.Yu. (2014). Corruption crime and organized corruption crime: Concepts and problems of correlation. *Legal Bulletin*, 5, 121-126.
- [13] Corruption Perceptions Index. (2020). Retrieved from <https://ti-ukraine.org/research/indeks-spryjnnyattya-koruptsiyi-2020/>.
- [14] Kvasha, O.O. (2010). Corruption and organized crime: Justification of interrelation. *Constitutional State*, 21, 335-342.
- [15] Lytvynov, O.M. (2013). The strategy of delinquency counteraction. *Herald of the Association of Criminal Law of Ukraine*, 1(1), 377-387.
- [16] Kryshtanovych, M.F. (2013). State management of the activities of internal affairs bodies in the fight against organized crime as an important condition for ensuring the national security of Ukraine. *Theory and Practice of Public Administration*, 3(42), 350-357.